

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.04.2010
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	09.11.2017
Avaldamismärge:	

Põhja-Kõrvemaa looduskaitseala kaitse-eeskiri

Vastu võetud 09.05.2007 nr 137

[RT I 2007, 37, 250](#)

jõustumine 25.05.2007

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.01.2009	RT I 2009, 7, 48	01.02.2009
19.03.2010	RT I 2010, 13, 70	01.04.2010

Määrus kehtestatakse «Looduskaitseaduse» § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Põhja-Kõrvemaa looduskaitseala kaitse-eesmärk

(1) Põhja-Kõrvemaa looduskaitseala² (edaspidi *kaitseala*) kaitse-eesmärk on kaitse tagamine:

- 1) piirkonnale iseloomulikele maastikele, liustikutekkelistele pinnavormidele, inimtegevusest vähe mõjutatud metsa- ja sookooslustele, erilmelistele järvedele, haruldastele ja kaitsealustele liikidele ning nende elupaikadele;
- 2) liikidele, keda nõukogu direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta nimetab I lisas ja kellest üks on ühtlasi I kaitsekategooria liik ja neli on II kaitsekategooria liigid, ning I lisas nimetatud liikidele, kes on ühtlasi III kaitsekategooria liigid, ja nende elupaikadele. Need I lisas nimetatud III kaitsekategooria liigid on: musträhn (*Dryocopus martius*), sookurg (*Grus grus*), nõmmelõoke (*Lullula arborea*), rüüt (*Pluvialis apricaria*), händkakk (*Strix uralensis*), teder (*Tetrao tetrix*) ja mudatilder (*Tringa glareola*);
- 3) elupaigatüüpidele, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta nimetab I lisas. Need elupaigatüübid on: liiva-alade vähetoitelised järved (3110)³, vähekuni kesktöitelised kalgiveelised järved (3140), looduslikult rohketoitelised järved (3150), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), kuivad nõmmed (4030), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430), lamminiidud (6450), rabad (7110*), siirde- ja õõtsiksood (7140), vanad looduspõõs (9010*), rohunditerikkad kuusikud (9050), oosidel ja moreenikuhjatistel kasvavad okasmetsad (9060), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*), siirdesoo- ja rabametsad (91D0*) ning lammi-lodumetsad (91E0*);
- 4) liikidele, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ nimetab II lisas, ja nende elupaikadele. Üks II lisas nimetatud liik on ühtlasi I kategooria kaitsealune liik ning kolm on ühtlasi II kategooria kaitsealused liigid;
- 5) I, II ja III kategooria kaitsealustele liikidele nagu põdrajuure-soomukas (*Orobanche bartlingii*), karukold (*Lycopodium clavatum*), roomav öövilge (*Goodyera repens*), mets-vareskold (*Diphysium complanatum*), võõthuul-sõrmkäpp (*Dactylorhiza fuchsii*), aas-karukell (*Pulsatilla pratensis*), nõmm-vareskold (*Diphysium tristachyum*), kahelehelne käoheel (*Platanthera bifolia*), mis on III kategooria kaitsealused liigid.

(2) Kaitseala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele neljaks sihtkaitsevööndiks ja neljaks piiranguvööndiks.

(3) Kaitsealal tuleb arvestada «Looduskaitseaduses» sätestatud piiranguid käesolevas määruses sätestatud erisustega.

§ 2. Kaitseala asukoht

(1) Kaitseala asub Harju maakonnas Kuusalu vallas Kemba, Koitjärve, Liiapeksi, Pala, Sigula, Suru, Tõreska ja Valgejõe külas ning Anija vallas Pillapalu külas.

(2) Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.
[RT I 2009, 7, 48- jõust. 01.02.2009]

2. peatükk KAITSEALA KAITSEKORD

§ 4. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal.

(2) Füüsilise isiku või eraõigusliku juriidilise isiku omandis oleval kinnisasjal viibimine on lubatud, arvestades «Asjaõigusseaduses» ja «Looduskaitseaduses» sätestatud.

(3) Kaitsealal on lubatud kalapüük:

1) ühe lihtkäsiõngega, välja arvatud Mähuste järvel;
2) harrastuspüügivahenditega Soodla jõel, Jussi Suurjärvel ja Jussi Väinjärvel, välja arvatud nakkevõrkude, põhjaõngejadade, harpuunipüüsi ja harpuuniga, millega on lubatud kala püüda vaid teadusotstarbel.

(4) Telkimine ja lõkke tegemine kaitsealal on lubatud üksnes kohtades, mille kaitseala valitseja on selleks ette valmistanud ja tähistanud. Telkimine ja lõkke tegemine õuemaal on lubatud omaniku loal.

(5) Kaitseala teedel on lubatud sõidukiga sõitmine, välja arvatud kaitseala sihtkaitsevöönditesse kuuluval Soodla jõe ja Valgejõe vahelisel alal, kus on lubatud sõita vaid jalgrattaga. Sõidukiga sõitmine Soodla jõe ja Valgejõe vahelisele alale jäävatel teedel, sõidukiga sõitmine väljaspool teid kogu kaitsealal ja maastikusõidukiga sõitmine kogu kaitsealal on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, käesoleva kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala valitsemisega seotud tegevuses, sihtkaitsevööndis kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses, piiranguvööndis teostatavatel liinirajatiste hooldamistöodel ja maatulundusmaal metsamajandus- või põllumajandustöödel ning õuemaal omaniku loal.

[RT I 2009, 7, 48- jõust. 01.02.2009]

(6) Kaitseala vetel on lubatud mootoriga ujuvvahendiga sõitmine. Mootoriga ujuvvahendiga sõitmine on lubatud vaid järelevalve- ja päästetöödel, käesoleva kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala valitsemisega seotud tegevuses ning kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses.

[RT I 2009, 7, 48- jõust. 01.02.2009]

§ 5. Keelatud tegevus

Kaitsealal ei või ilma kaitseala valitseja nõusolekuta:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) väljastada metsamajandamiskava;
- 4) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 5) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas paadisilla ehitamiseks;
- 6) anda projekteerimistingimusi;
- 7) anda ehitusluba;
- 8) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee-erikasutusluba, ehitusluba või nõusolekut väikeehitise ehitamiseks.

§ 6. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt «Haldusmenetluse seadusele» õiguspärasust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

(3) Keskkonnaministeeriumil või Keskkonnaametil on keskkonnamõju hindamise järelevalvajana õigus määrata kaitseala kaitseks keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit.

[RT I 2009, 7, 48- jõust. 01.02.2009]

3. peatükk

SIHTKAITSEVÖÖND

§ 7. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on neli sihtkaitsevööndit:

- 1) Kivijärve sihtkaitsevöönd;
- 2) Jussi sihtkaitsevöönd;
- 3) Ämmakääpa sihtkaitsevöönd;
- 4) Tagavälja sihtkaitsevöönd.

§ 8. Sihtkaitsevööndite kaitse-eesmärk

(1) Kivijärve ja Jussi sihtkaitsevööndite kaitse-eesmärk on ökosüsteemide arengu tagamine üksnes loodusliku protsessina.

(2) Ämmakääpa ja Tagavälja sihtkaitsevööndite kaitse-eesmärk on kooslusetüüpide säilitamine, neile omase liikide ja vanuse struktuuri hoidmine, looduse mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine.

§ 9. Lubatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndites on lubatud:

- 1) Tagavälja ja Jussi sihtkaitsevööndites jahipidamine kährikule, mingile ja ondatrale;
- 2) Ämmakääpa ja Kivijärve sihtkaitsevööndites jahipidamine 1. augustist 31. märtsini, välja arvatud ajujaht ja linnujaht, mis on keelatud aastaringselt;
- 3) kuni 30 osalejaga rahvaürituse korraldamine;
- 4) kaitseala valitseja nõusolekul rohkem kui 30 osalejaga rahvaürituse korraldamine.
[RT I 2009, 7, 48- jõust. 01.02.2009]

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

- 1) olemasolevate rajatiste hooldustööd;
- 2) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus;
- 3) veerežiimi taastamise tööd;
- 4) Karussaare (14001:003:0145) ja Nahe (14001:003:0129) maaüksusi läbivate olemasolevate kraavide hoiutööd Jussi sihtkaitsevööndis ning Ämmakääpa ja Jussi sihtkaitsevööndite piiril asuva kraavi hooldustööd;
- 5) metsakoosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile Ämmakääpa ja Tagavälja sihtkaitsevööndites, kusjuures kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raieliigi, -aja ja -tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas;
- 6) puu- ja põõsarinde harvendamine ning põletamine poollooduslike nõmmekoosluste ilme ja liigikoosseisu säilitamiseks Tagavälja sihtkaitsevööndis.

§ 10. Keelatud tegevus

Sihtkaitsevööndis on keelatud:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine;
- 3) uute ehitiste, sealhulgas ujuvehitiste püstitamine, välja arvatud rajatise püstitamine kaitseala tarbeks.

§ 11. Vajalik tegevus

Tagavälja sihtkaitsevööndis on poollooduslike nõmmekoosluste esinemisalal vajalik nende ilme ja liigikoosseisu säilitamiseks puu- ja põõsarinde harvendamine ning põletamine.

4. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 12. Piiranguvööndi määratlus

(1) Kaitseala piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.

(2) Kaitsealal on neli piiranguvööndit:

- 1) Uurita piiranguvöönd;
- 2) Suru piiranguvöönd;

- 3) Koitjärve piiranguvöönd;
- 4) Nahe piiranguvöönd.

§ 13. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine.

§ 14. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud:

- 1) Suru ja Nahe piiranguvööndites jahipidamine kährikule, mingile ja ondatrale;
- 2) Koitjärve piiranguvööndis jahipidamine 1. augustist 31. märtsini, välja arvatud ajujaht ja linnujaht, mis on keelatud aastaringselt;
- 3) jahipidamine Uurita piiranguvööndis;
- 4) turberaie Uurita piiranguvööndis, kusjuures tuleb säilitada koosluse liikide ja vanuse mitmekesisus;
- 5) turberaie hall-lepikutes Suru, Koitjärve ja Nahe piiranguvööndites, kusjuures tuleb säilitada koosluse liikide ja vanuse mitmekesisus. Väljaspool hall-lepikuid on nimetatud piiranguvööndites turberaie lubatud häilraie korras vähemalt 40-aastase perioodiga, kusjuures ühe raiejärguga võib välja raiuda kuni 20% puistu tagavarast, seejuures tuleb säilitada koosluse liikide ja vanuse mitmekesisus;
- 6) väetise kasutamine.

(2) Piiranguvööndis on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas.

[RT I 2009, 7, 48- jõust. 01.02.2009]

(3) Piiranguvööndis on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud:

- 1) Uurita, Koitjärve ja Nahe piiranguvööndites uute hoonete püstitamine olemasoleva hoonestusala õuemaal ja algse talu eluhoone kohtadel;
- 2) Uurita, Koitjärve ja Nahe piiranguvööndites rajatiste, välja arvatud ujuvrajatiste püstitamine.

§ 15. Keelatud tegevus

Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine;
- 2) uue maaparandussüsteemi rajamine;
- 3) maavarade kaevandamine, välja arvatud liiva, kruusa, savi võtmine oma tarbeks kaitseala valitsejaga kooskõlastatud kohtades;
- 4) biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine metsamaal ja looduslikul rohumaal;
- 5) puhtpuistute kujundamine ning energiapuistute rajamine;
- 6) metsa kokku- ja väljavedu külmumata pinnasel sinika, karusambla, naadi, sõnajala, angervaksa, tarna-angervaksa, osja, tarna, lodu, kõdusoo, madalsoo, siirdesoo ja raba kasvukohatüübis.

5. peatükk RAKENDUSSÄTE

§ 16. [käesolevast tekstist välja jäetud].

¹ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 305, 8.11.1997, lk 42–65; L 236, 23.09.2003, lk 667–702; L 284, 31.10.2003, lk 1–53) ja nõukogu direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT L 103, 25.04.1979, lk 1–18; L 291, 19.11.1979, lk 111; L 319, 7.11.1981, lk 3–15; L 233, 30.08.1985, lk 33–41; L 302, 15.11.1985, lk 218; L 100, 16.04.1986, lk 22–25; L 115, 8.05.1991, lk 41–55; L 164, 30.06.1994, lk 9–14; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 223, 13.08.1997, lk 9–17; L 236, 23.09.2003, lk 667–702).

² Kaitseala on moodustatud Harju Maakonna Valitsuse 29. oktoobri 1991. a määrusega nr 189 «Põhja-Kõrvemaa looduskaitseala moodustamine». Vabariigi Valitsuse 26. augusti 1997. a määruse nr 163 «Põhja-Kõrvemaa maastikukaitseala kaitse-eeskirja ja välispiiri kirjelduse kinnitamine» alusel nimetati see Põhja-Kõrvemaa maastikukaitsealaks. Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615-k «Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekirja» lisa 1 punkti 1 alapunkti 43 kohaselt hõlmab kaitseala Põhja-Kõrvemaa linnuala ja punkti 2 alapunkti 316 kohaselt Põhja-Kõrvemaa loodusala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi.

³ Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatahtsad elupaigatüübid.

⁴ Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on märgitud määruse lisas esitatud kaardil Eesti põhikaardi (mõõtkava 1:10 000) alusel, kasutades Eesti Metsakorralduskeskuse Aegviidu metskonna 2001. aasta puistuplaani (mõõtkava 1:20 000) ja maakatastri andmeid seisuga november 2005. a.

Ala kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris ning maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

[RT I 2010, 13, 70- jõust. 01.04.2010]

